

ส่วนมาตรฐานการปศุสัตว์ สำนักงานปศุสัตว์เขต 5

Pre-Test

ข้อที่	คำถาม	A	B	C	D
1	การระบุความเสี่ยงแบ่งเป็นกี่ด้าน	1	2	3	4
2	หลักธรรมาภิบาลที่เกี่ยวข้องกับการระบุความเสี่ยงมีทั้งหมดกี่ข้อ	5	7	9	10
3	แนวทางตอบสนองความเสี่ยงมีกี่ข้อ	1	2	3	4
4	ระดับความเสี่ยงแบ่งออกเป็นกี่ระดับ	1	2	3	4
5	คะแนนสูงสุดของการประเมินระดับความเสี่ยงอยู่ที่กี่คะแนน	4	9	16	25

บทนำ

* นิยาม

ความเสี่ยง (Risk) หมายถึง เหตุการณ์ที่ไม่มีความแน่นอนที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต และอาจส่งผลกระทบต่อเชิงลบ สร้างความสูญเสีย (ทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน) หรือลดโอกาสที่จะบรรลุเป้าหมายที่มหาวิทยาลัยกำหนดไว้ ซึ่งครอบคลุมทั้งด้านการผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริการวิชาการ การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และการบริหารจัดการ

ปัจจัยเสี่ยง (Risk Factor) หมายถึง ปัจจัยหรือสาเหตุที่ไม่พึงประสงค์อันส่งผลกระทบต่อเชิงลบหรือลดโอกาสที่จะบรรลุเป้าหมายที่มหาวิทยาลัยกำหนดไว้

การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) หมายถึง กระบวนการระบุเหตุการณ์เสี่ยง (Risk Identification) การวิเคราะห์ความเสี่ยง (Risk Analysis) และการประเมินระดับความเสี่ยง (Risk Evaluation) โดยประเมินจากโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) และผลกระทบต่อ (Impact) ของความเสี่ยงนั้นๆ ต่อมหาวิทยาลัย หรือความคืบหน้าของแผน

โอกาส (Likelihood : L) หมายถึง ความถี่หรือโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง

ผลกระทบ (Impact : I) หมายถึง ขนาดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นหากเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง

ระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk : D) หมายถึง สถานะของความเสี่ยงที่ได้จากการประเมินโอกาส และผลกระทบของแต่ละปัจจัยเสี่ยง มีค่าเป็นเชิงปริมาณ

ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล 10 ข้อ

- ประสิทธิภาพ
- ประสิทธิภาพ
- การตอบสนอง
- ความรับผิดชอบ
- ความโปร่งใส
- การมีส่วนร่วม
- การกระจายอำนาจ
- นิติธรรม/การบังคับใช้กฎหมาย
- ความเสมอภาค
- การมุ่งเน้นฉันทามติ

- **การจัดระดับความเสี่ยง (Risk Rating)** คือ การนำความเสี่ยงที่ประเมิน ได้
 - มาจัดซึ่งมีอยู่ • 4 ระดับคือ ต่ำ ปานกลาง สูง และสูงมาก เพื่อช • วยในการ ตัดสินใจของผู้ • บริหารสำหรับการเลือกจัดการกับความเสี่ยงที่มีระดับ

* การจัดระดับความเสี่ยง (Degree of Risk)

ผลกระทบของความเสี่ยง	5	5	10	15	20	25
	4	4	8	12	16	20
	3	3	6	9	12	15
	2	2	4	6	8	10
	1	1	2	3	4	5
		1	2	3	4	5
		โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง				

1-3 เสี่ยงต่ำ
 4-9 เสี่ยงปานกลาง
 10-15 เสี่ยงสูง
 16-25 เสี่ยงสูงมาก

ระดับที่ยอมรับความเสี่ยงได้ ภายใต้วิธีการจัดการความเสี่ยงที่มีอยู่เดิม ไม่ต้องมีการจัดการเพิ่มเติม
 ระดับที่พอยอมรับความเสี่ยงได้แต่ต้องมีการควบคุมเพื่อป้องกันไม่ให้ความเสี่ยงเคลื่อนย้ายไปยังระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้
 ระดับที่ไม่สามารถยอมรับความเสี่ยงได้ จำเป็นต้องจัดการความเสี่ยงเพื่อให้อยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้ต่อไป
 ระดับที่ไม่สามารถยอมรับความเสี่ยงได้ จำเป็นต้องเร่งจัดการความเสี่ยงเพื่อให้อยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้ทันที

การบริหารความเสี่ยง/การจัดการความเสี่ยง (Risk Management)

- หมายถึง กระบวนการที่ใช้ ในการบริหารจัดการให้โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงลดลง หรือผลกระทบของความเสียหายจากเหตุการณ์ความ เสี่ยงลดลงอยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้

การบริหารความเสี่ยง/การจัดการความเสี่ยง (Risk Management)

- 1. การยอมรับความเสี่ยง (Risk Acceptance, Accept, Take)** เป็นการยอมรับความเสี่ยงที่เกิดขึ้น เนื่องจากไม่คุ้มค่าในการจัดการควบคุมหรือป้องกันความเสี่ยง แต่การเลือกบริหารความเสี่ยงด้วยวิธีนี้ ต้องมีการติดตามเฝ้าระวังอย่างสม่ำเสมอ
- 2. การลด/การควบคุมความเสี่ยง (Risk Reduction, Control, Treat)** เป็นการปรับปรุงระบบ การทำงานหรือการออกแบบวิธีการทำงานใหม่ เพื่อลดโอกาสที่จะเกิดหรือลดผลกระทบให้อยู่ในระดับที่ องค์กรยอมรับได้ เช่น การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน
- 3. การกระจายความเสี่ยง หรือการโอนความเสี่ยง (Risk Sharing, Transfer)** เป็นการกระจาย หรือถ่ายโอนความเสี่ยงให้ผู้อื่นช่วยแบ่งเบาความรับผิดชอบไป เช่น การจ้างบุคคลภายนอกดำเนินการแทน (Outsource)
- 4. การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง (Risk Avoidance Avoid Terminate)**

ประเภทของความเสี่ยง (Risk category)

- **1. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (S: Strategic Risk)**

ความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อ วิสัยทัศน์และพันธกิจขององค์กรและขีดความสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรในด้าน กลยุทธ์

- **2. ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (O: Operational Risk)**

ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับ การปฏิบัติงานและขีดความสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรด้านปฏิบัติงาน

- **3. ความเสี่ยงด้านการเงิน (F: Financial Risk)**

ความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อฐานะการเงิน และขีดความสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรด้านการเงิน

- **4. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ/กฎหมาย (C: Compliance Risk)**

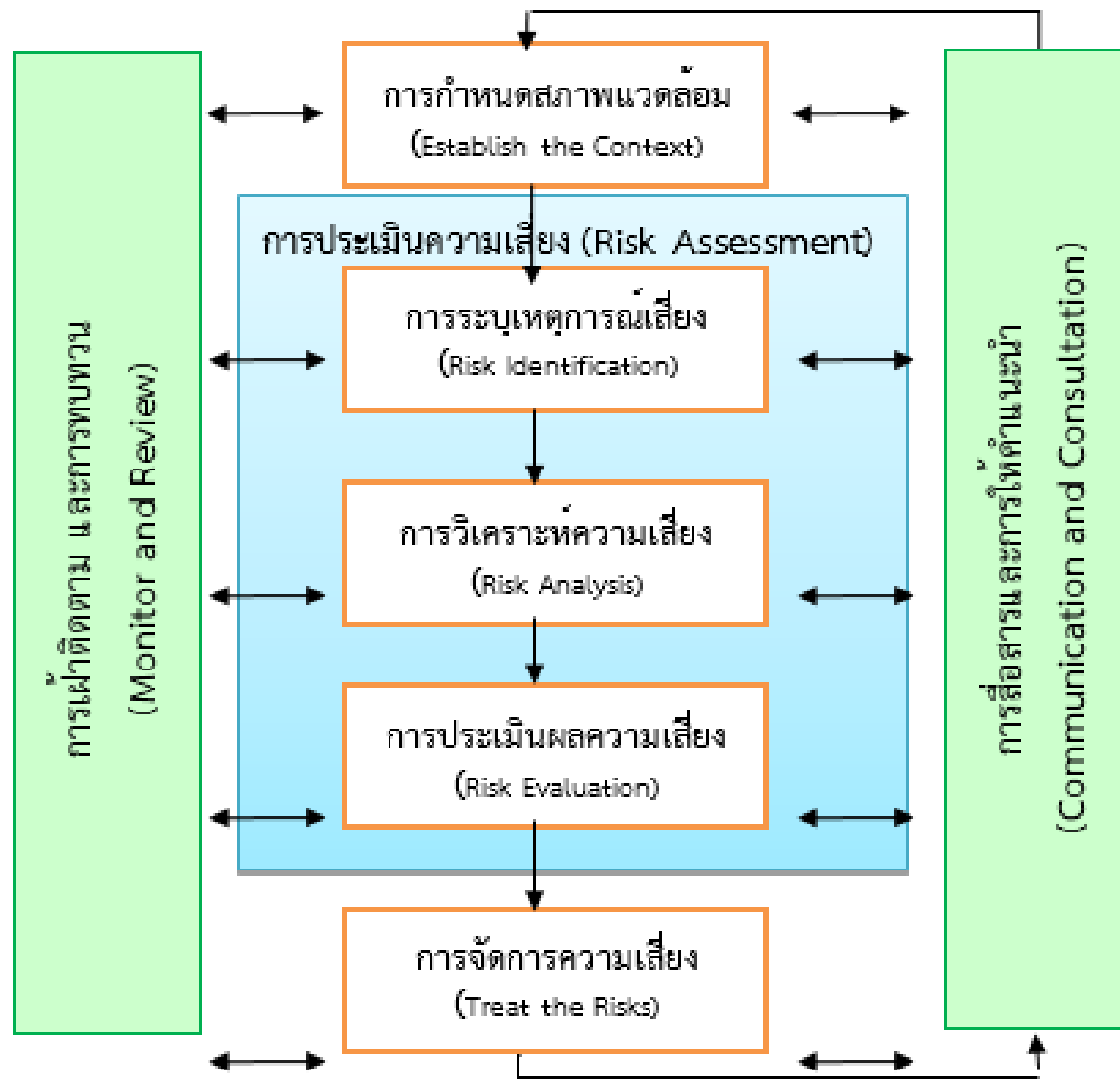
ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อบังคับของกฎหมาย รวมถึงข้อบังคับภายในองค์กรด้วย

กระบวนการบริหารความเสี่ยง

• มี 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์ (Define Objective)
2. การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)
3. การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)
4. การจัดการความเสี่ยง (Risk Treatment)
5. การติดตามและรายงานผล (Monitoring and Reporting)

แผนภูมิแสดงกระบวนการบริหารความเสี่ยงตามแนวทาง International Standard ISO/DIS 31000: 2009

ที่มา : ชนิษฐา ชัยรัตนาวรรณ. Standard Risk Management ISO 3100 and Thailand Education System

กำหนดวัตถุประสงค์

- กำหนดวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์และทิศทางของกรมฯ โดยใช้หลัก SMART

Specific	=	ชัดเจน
Measurable	=	วัดได้
Achievable	=	ปฏิบัติได้
Reasonable	=	สมเหตุสมผล
Time Constrained	=	มีกรอบเวลา

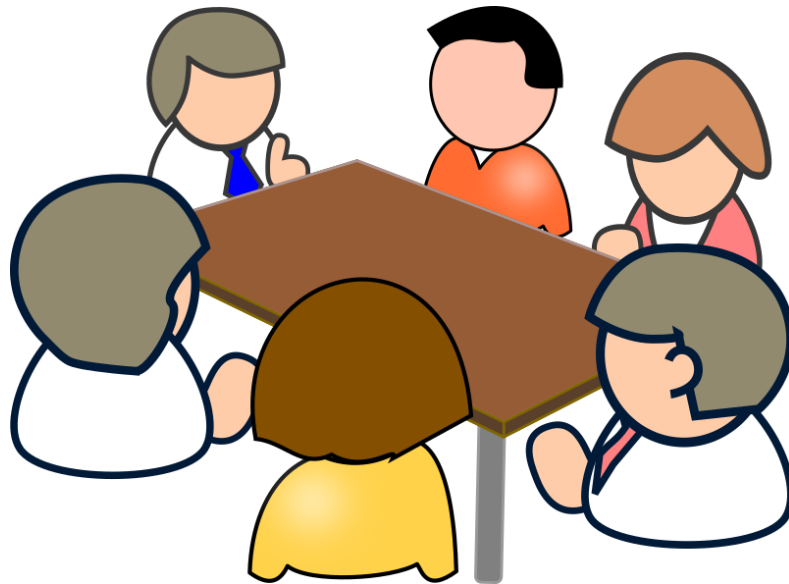
การระบุความเสี่ยง

- ค้นหาและระบุความเสี่ยงที่อาจส่งผลให้การดำเนินงานไม่บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้จากนั้นระบุปัจจัยเสี่ยง ซึ่งก็คือสาเหตุ

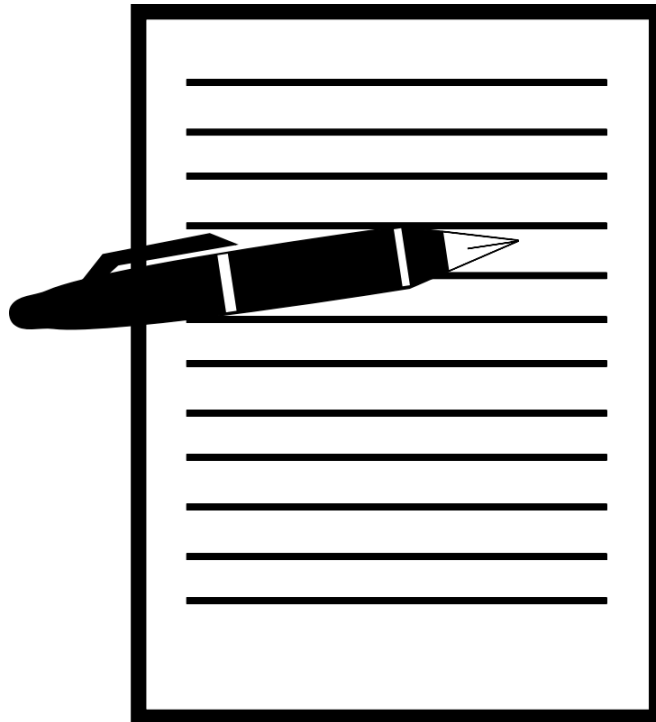
การประเมินความเสี่ยง

- ดำเนินการวิเคราะห์ การประเมิน และการจัดระดับความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของกระบวนการทำงาน

การรายงาน

- เป็นการรายงานผลการวิเคราะห์ ประเมิน และจัดการความเสี่ยงว่ายังมี ความเสี่ยงที่ยังเหลืออยู่ หรือไม่ ถ้ายังเหลืออยู่มีอยู่ในระดับใด และมี วิธีการจัดการความเสี่ยงนั้นอย่างไร

การติดตามผล

- เป็นการติดตามผลหลังจากได้ดำเนินการตามแผนบริหารความเสี่ยงแล้ว เพื่อให้มั่นใจว่าแผนการบริหารความเสี่ยงนั้นมีประสิทธิภาพ ทั้งสาเหตุของความเสี่ยงที่มีผลต่อความสำเร็จ ความรุนแรงของผลกระทบ วิธีการบริหารจัดการความเสี่ยง รวมถึงค่าใช้จ่ายในการควบคุม มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ไป โดยมีเป้าหมายในการติดตามผลคือ
 - (1) เป็นการประเมินคุณภาพและความเหมาะสมกับวิธีการจัดการความเสี่ยง รวมทั้งติดตามผลการจัดการความเสี่ยงที่ได้มีการดำเนินการไปแล้วว่าบรรลุผลของการบริหารความเสี่ยงหรือไม่
 - (2) เป็นการติดตามความคืบหน้าของมาตรการควบคุมที่มีการทำเพิ่มเติมว่าแล้วเสร็จตามกำหนดหรือไม่ สามารถลดโอกาสหรือ

Post-Test

ข้อที่	คำถาม	A	B	C	D
1	การระบุความเสี่ยงแบ่งเป็นกี่ด้าน	1	2	3	4
2	หลักธรรมาภิบาลที่เกี่ยวข้องกับการระบุความเสี่ยงมีทั้งหมดกี่ข้อ	5	7	9	10
3	แนวทางตอบสนองความเสี่ยงมีกี่ข้อ	1	2	3	4
4	ระดับความเสี่ยงแบ่งออกเป็นกี่ระดับ	1	2	3	4
5	คะแนนสูงสุดของการประเมินระดับความเสี่ยงอยู่ที่กี่คะแนน	4	9	16	25